

2. "İLACA YÖNELİK LİSANS EĞİTİMİ KONULARI" ÇALIŞMA GRUBU

A. Mevcut Durum ve Değerlendirilmesi

1. Eczacılık eğitiminde, ilaca yönelik ders içerik ve kapsamından ne anlaşılmaktadır?
2. Programdaki derslerin ilaca yönelik biçimde yorumlanabilme oranı nedir?(1/4,2/4,3/4,4/4)
3. Bu derslerin toplam eğitim saati içerisinde kapsadığı yüzdeler nedir?
  - i) Teorik ders saat yüzdeleri
  - ii) Pratik ders saat yüzdeleri
4. İlaça yönelik derslerin içerdikleri konuların pratikte kullanılabilirliği nedir? Aşağıdaki alanlar bazında tanımlayınız.
  - i) Eczane eczacılığı hizmetleri
  - ii) Hastane eczacılığı ve diğer klinik analiz hizmetleri
  - iii) İlaç endüstrisi
  - iv) İlaç kontrol laboratuvarı (farmasötik analiz)
5. Eczacılık eğitiminde, ilaca yönelik ders içerikleri bakımından gereksinim duyulan, ancak eğitim sürecinde verilmediği/verilemediği düşünülen konu/konular var mıdır? Varsa nedir/nelerdir?
6. Eczacılık eğitiminde, ilaca yönelik derslerin içeriklerinde yer alan bilgi ve konuların teorik ve pratik temelde birbiri ile çakışan ve farklılaşan yönleri nelerdir? Bunların müfredat temelinde analizi nasıl yapılmalıdır?
7. Eczacılık eğitiminde, ilaca yönelik derslerin pratik uygulamalarındaki amaçlar (neden, nasıl) nelerdir? Mesleki hizmet sürecinde sektörel olarak bu bilgilerin geçerlilik ve kullanılabilirliği ne düzeydedir?
8. Eczacılık hizmet sunumuna dönük eğitim programı geliştirilmesinde var olan akademik ve mesleki mevzuatın (yasa, tüzük, yönetmelik vs.) yürütülmekte olan etkinliklere katkısı var mıdır? Varsa ne düzeydedir?
9. Avrupa Topluluğuna üye ülkelerdeki, eczacılık eğitimi müfredat programlarında ilaca yönelik derslerin teorik ve pratik saatler olarak toplam eğitim süresi içerisinde yüzde değeri nedir? Türkiye ile karşılaştırmasını yapınız.
10. Amerika Birleşik Devletlerinde, ilaca yönelik derslerin teorik ve pratik saatler olarak toplam eğitim süresi içerisinde yüzde değeri nedir? Türkiye ile karşılaştırmasını yapınız.
11. Dünyadaki diğer ülkelerde, ilaca yönelik derslerin teorik ve pratik saatler olarak toplam eğitim süresi içerisinde yüzde değeri nedir? Türkiye ile karşılaştırmasını yapınız.

12. Günümüzde evrensel bilim dilinin İngilizce olmasından hareketle ilaca yönelik eczacılık eğitiminde İngilizce bilgisinin yeri nedir?
13. Günümüzde eczanede majistral ve/ya ofisinal preparatların hazırlanmasında ve/ya üretiminde Türkiye'deki durum nedir? (Sıklık, nitelik, vs)
14. İlaça yönelik derslerin içerik ve kapsam olarak iyi eczacılık uygulamaları (*GPP- Good Pharmacy Practice*) na katkısı ne düzeydedir?
15. Dünyadaki örnek modeller ile hangi esaslara göre karşılaştırma yoluna gidilmektedir? Ortaya nasıl bir tablo çıkmaktadır?
16. Eczacılık eğitiminin yönlendirilmesinde örnek alınan model hangisidir? Niçin?
17. Bugünkü eğitim modelinin stratejisi nedir?
18. Nasıl bir eczacı profili doğrultusunda eğitim verilmektedir?
19. Eğitimin yöneldiği eczacı profilinin geçerliliği konusunda tam bir görüş birliği sağlanmış mıdır? Yanıtınız "hayır" ise, görüş ayrılıklarının yoğunlaştığı konular nelerdir?
20. Eğitim metodolojisinin ana hatları nelerdir?
21. Hangi eğitim metodolojisi seçenekleri üzerinde durulmaktadır?(komite yöntemi, etkin tartışmalı eğitim, sorun çözümüne yönelik eğitim...)
22. Bu seçenekler uygulamaya ne oranda yansıtılabilmektedir? Uygulamada hangi temel sorunlarla karşılaşmaktadır?
23. Eğitimin kalitesi nasıl tanımlanmaktadır?
24. Eğitim kalitesi ölçülebilir biçimde ifade edilebilmekte midir?
25. Eğitimin kalitesinin izlenmesi amacıyla hangi indikatörler kullanılmaktadır?
26. Eğitimin kalitesinin değerlendirilmesinde hangi yaklaşım(lar) sergilenmektedir?
27. Eczacılık mevzuatı, eğitimin gelişimi açısından destekleyici mi, sınırlayıcı mı olmaktadır? Sınırlayıcı hususlar varsa, örnekleri .
28. Ulusal ilaç politikasının esasları eczacılık eğitimine yeterince yansıtılmakta mıdır? Yanıtınız "hayır" ise, neden?
29. Eczacılık eğitiminin felsefesi, dünyadaki yeni eğilimleri hangi ölçülerde yansıtmaktadır, niçin?
30. Eczacılık eğitimi, eczacıların uygulama alanlarına dağıtımını tam anlamıyla yansıtmakta mıdır? Yanıtınız "hayır" ise, niçin?

31. Eczacılık eğitim metodolojisi, danışmanlık hizmeti verebilecek bir eczacı tipine ne ölçüde uygundur?
32. Eğitimin yönetiminde öğrenciler hangi mekanizmalarla ve ne ölçüde söz sahibi olabilmektedir?
33. Eğitimin süresinin uzatılması, eğitim kalitesinin iyileştirilmesi açısından bir katkı sağlayacak mıdır? Yanıtınız “evet” ise, bu beklenti hangi gerekçelere dayandırılmaktadır?
34. Eğitimin reorganizasyonu gereklimi? Cevabınız “evet” ise nasıl?

B. Mevcut Önemli Sorunlar

(Görünürdeki sorunların altında yatan “kaynak” sorunların belirlenmesine ve neden-sonuç haritalarının çizilmesine özen gösterilmesi rica olunur.)

1. Yukarıdaki sorular ve eczacıların istihdam alanları göz önüne alındığında, eczacılık hizmetlerinin yaratılması sürecinde, ilaca yönelik derslerin kapsam olarak yarattığı mevcut sorunlar nelerdir veya sektörel olarak hizmetin yetersizliği söz konusu ise katkı payı nedir?
2. İlaça yönelik bilgilerin aktarıldığı bilim dallarındaki akademisyenlerin var olan sorunların aşılması ile ilgili bilimsel inceleme, araştırma ve diğer akademik çabaları var mıdır? Varsa nelerdir?
3. İlaça yönelik ders içeriklerindeki bilgilerin kapsamı göz önüne alındığında, bu bilgilerle donanmış ve değişik eczacılık hizmet sektörlerinde çalışan eczacıların kendi sektörleriyle ilgili, eğitimden gelen mevcut sorunları nelerdir?
4. İlgili sektörde çalışan eczacıların bu sorunlara yönelik mesleki çabaları var mıdır? Varsa nelerdir?
5. Bu sorunlarla ilgili olarak, meslek örgütlerinin etkinlikleri var mıdır? Varsa nelerdir?
6. İlaça yönelik derslerin içerik ve kapsam olarak mevcut durum bölümünde saptanan ağırlığı bakımından bir fazlalık veya eksiklik söz konusu ise iyi eczacılık uygulamaları (GPP-Good Pharmacy Practice) açısından yarattığı mevcut sorunlar nelerdir?
7. Türkiye’deki eczacılık eğitiminin, ilaca yönelik derslerin içerik ve kapsamı bakımından Avrupa Topluluğu normlarına göre uyumlandırılmasında mevcut sorunlar nelerdir?
8. Eczacılık hizmet sunumuna dönük eğitim programı geliştirilmesinde herhangi bir mevzuatın (yasa, tüzük, yönetmelik vs.) darboğazı mevcut mudur?

- 9.Eczacılık eğitimi, akademisyenler açısından diğer etkinliklere(bilimsel araştırma-yayın,proje çalışmaları,yönetim görevleri) kıyasla ne ölçüde önem taşımaktadır, niçin?
- 10.Eczacılık Fakültelerindeki örgüt yapısı (anabilim dalı, bölüm), eğitimin kalitesini ne yönde etkilemektedir, niçin?
- 11.Biyoteknoloji, radyofarmasi ve farmakokinetik gibi disiplinler arası dalların fakülte örgüt yapısındaki yeri ve gerekçeleri nelerdir?
- 12.Eczacılık Fakülteleri yönetim-politika-örgütlenme-kadro-bütçe açılarından ne derece özerktir ve bu durum eğitim kalitesini ne yönde ve ne ölçüde etkilemektedir?
- 13.Eczacılık eğitim çerçevesinin büyük ölçüde bir merkezden (YÖK) çizilmesinin yararları ve sakıncaları nelerdir?
- 14.Akademisyenlerin disiplinler arası dağılımı, eczacılık eğitiminin kalitesini ne yönde ve ne derecede etkilemektedir, niçin?
- 15.Eczacılık fakültelerinde, eğitim kalitesinin iyileştirilmesine yönelik herhangi bir mekanizma çalıştırılmakta mıdır? Yanıtınız “hayır” ise, niçin?
- 16.Birden çok dersin ilgi alanına giren konular (örneğin, farmasötik analiz), yalnızca belirli bir disiplin tarafından mı, yoksa birden çok disiplin tarafından (tekrarlanarak) mı verilmektedir, niçin?

C. Mevcut Sorunların Öncelikleri

1. Yukarıda belirttiğimiz sorunların çözümünde hangi öncelik sırasını önerirsiniz?
2. Bu sıralamanın gerekçeleri nelerdir?
3. Karşılaşılan sorunlar gruplandırılabilir mi? Yanıtınız “evet” ise, hangi ana başlıklar altında toplanabilir?
4. Şimdiki sorunlar çözümlenmeyecek olursa, kısa ve uzun dönemde hangi boyutlara varabilir, niçin?

D. 2000 Yılına Kadarki Hedefler

1. Yukarıda belirttiğimiz sorunları ve öncelikleri dikkate alarak, bu sorunların giderilmesinde her biri için, 2000 yılına kadar varılması gerekli ölçülebilir hedefleri belirtiniz.
2. Şimdiki durum, karşılaşılan sorunlar ve öncelikleri gözönüne alındığında, nasıl bir hedef takvimi oluşturabilir?

- 3.Hedeflerin ve zamanlamasının ortaya konulabilmesi için yeterli veri/bilgi var mıdır? Yanıtınız “hayır” ise, bu darboğaz nasıl aşılabılır?
- 4.Hedeflerin ölçülebilir biçimde tanımlanmasını engelleyen unsurlar söz konusu mudur? Yanıtınız “evet” ise, bunlar nelerdir ve nasıl ortadan kaldırılabilir?

E. Hedeflere Ulaşmada İzlenmesi Gereken Politika ve Stratejiler

(Çözüm seçeneklerinin uygulanabilirlik açısından karşılaştırılmalı biçimde değerlendirilmesi ve önerilerin yaşama geçirilme düzeyinin izlenebilmesi için gereken mekanizmaların tanımlanması rica olunur.)

- 1.Varolan sorunların çözümü ve konulan hedeflere yaklaşımda oluşturulmasını ya da yeniden yapılmasını gerekli gördüğünüz, düşünsel, akademik, hukuksal, örgütsel ve teknolojik temel öğeler nelerdir?
- 2.Eczacılık eğitiminin stratejik ve hedefsel temel politikasının, mesleki hizmet üretim süreci bağlamında yaşama geçirilmesi için, tüm kurumlara düşen asal görevler nelerdir? (Akademik çevre, Meslek Örgütü Çevresi, Meslek Üyeliği, Sağlık Hizmet Sektörü, İlaç Endüstrisi, Sağlık Otoritesi ve Toplum düzeyinde analizleyiniz).
- 3.Gerçekçi bir eylem planı yapılabilmesinin önkoşulları nelerdir?
- 4.Eylem planının uygulanabilmesi hangi altyapı unsurlarının gerçekleşmesine bağlıdır?
- 5.Eylem planının izlenebilmesi ve değerlendirilebilmesi için nasıl bir denetim sistemi kurulmalıdır?
- 6.Etkin bir eğitim yönetimi bilgi sistemi nasıl çalıştırılabilir?
- 7.Eczacılık mevzuatında eğitimin gelişimini engelleyen yada geciktiren hususlar varsa, üstesinden nasıl gelinebilir?
- 8.Eğitimin düzenlenmesinde üniversite - devlet - meslek kuruluşu - endüstri arasındaki yetki ve sorumluluk çerçevesi nasıl çizilebilir ve yaşama geçirilebilir?
- 9.Eğitim yönetimi ile doğrudan/dolaylı ilgili kurum ve kuruluşlar arası işbölümü ve koordinasyon açısından karşılaşılan sorunlar nasıl çözümlenebilir?
- 10.Değişimi kabullenen bir örgüt iklimi (eğitim kurumu kültürü) nasıl geliştirilebilir?
- 11.Eğitim kurumlarında katılımcı, etkileşimci ve paylaşımcı bir lider-yönetici tipi oluşturabilmenin koşulları nelerdir?
- 12.Bu önerilerinizin gerçekleştirilmesi için bundan sonra hangi somut işler yapılmalıdır?
- 13.Günümüzde evrensel bilim dilinin İngilizce olmasından hareketle güncel eczacılık uygulamalarını takip edebilmek için gereken İngilizce nasıl kazandırılmalıdır?